

N:o 91.

Af friherre **C. Carlson Bonde**, om ändrad lydelse af §§ 6 och 13 riksdagsordningen.

Vid senast församlade Riksdag hade konstitutionsutskottet, begagnande sig af sin rätt att hos Riksdagen föreslå de ändringar som det anser »högst nödiga och nyttiga», föreslagit vissa ändringar i § 6 och § 13 af Riksdagsordningen för att derigenom dels fixera antalet ledamöter af riksdagens båda kamrar, dels ock förebygga att förhållandet mellan städernas och landsortens representanter i Andra Kammaren för framtiden skulle komma att ställa sig allt för olika mot det närvarande. Inom Andra Kammaren mottogs förslaget af en stor majoritet med bifall, hvaremot den första med en obetydlig röstöfvervigt förkastade förslaget. Under den uti båda kamrarne förda diskussionen framhölls utaf åtskilliga talare ej allenast den stora betydelsen af detta förslag utan äfven nödvändigheten deraf att beslut fattades under den nu pågående treårsperioden för att under den nästkommande kunna blifva definitivt antaget, då förhållandet mellan stads- och landsrepresentanter så hastigt förändras, att återställandet af en lämplig proportion för hvarje kommande treårsperiod måste blifva svårare. Att nu upprepa alla de talande skäl, som under diskussionen anfördes och hvilka återfinnas uti Riksdagens protokoll, torde vara öfverflödigt, utan må det vara tillräckligt att hänvisa såväl till diskussionen som konstitutionsutskottets utlåtande i ämnet, och får jag på grund häraf föreslå, att Riksdagen

mätte till hvilande i grundlagsenlig ordning antaga följande förslag till förändrad lydelse af riksdagsordningen:

§ 6.

1. Första Kammaren skall bestå af etthundra-femtio ledamöter, hvilka för en tid af nio år utses af landstingen och stadsfullmäktige i de städer som ej i landsting deltaga. Hvarje landstingsområde och sådan stad, som nu är nämnd, utgör en valkrets, för hvilken efter folkmängden inom dess område, väljes en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en etthundrafemtiondedel af rikets folkmängd.

2. För valkrets, som har mindre folkmängd än i mom. 1 säges, väljes dock en riksdagsman.

3. Derest det antal riksdagsmän, som med tillämpning af stadgandet i mom. 1 och 2 bör utses, icke uppgår till etthundrafemtio, skola för ernående af detta antal, de valkretsar hvilkas folkmängd mest öfverskjuter det tal, som enligt mom. 1 är bestämmande för riksdagsmännens antal inom valkretsarne; vara berättigade att hvardera välja ytterligare en riksdagsman.

4. Det antal riksdagsmän, hvarje valkrets enligt ofvan angifna grunder, eger utse, bestämmes hvart nionde år af Konungen; och skall vid tillämpning af den sålunda fastställda ordningen iakttagas, att inskränkning icke sker i vald riksdagsmans rätt att under föreskrifven tid utöfva riksdagsmannakallet.

5. Upphör stad att i landsting deltaga under den tid, för hvilken den af Konungen fastställda ordningen är gällande, inträder stadens rätt att utse riksdagsman dock icke förr, än ledighet uppstår i den valkrets staden förut tillhört.

§ 13.

1. Andra Kammaren skall bestå af tvåhundra-tjugufem ledamöter, deraf etthundrafemtio för landet

och sjuttiofem för städerna. Dessa ledamöter väljas för en tid af tre år, räknade från och med januari månads början året näst efter det under hvilket valet skett.

2. Å landet, hvartill i fråga om riksdagsmannaval äfven räknas köpingar, utses för hvarje domsaga en riksdagsman. Understiger domsagornas antal etthundrafemtio, skola för ernående af det bestämda antalet riksdagsmän de folkrikaste domsagorna, så vidt ske kan häradsvis, indelas i två valkretsar, som hvardera välja en riksdagsman. Öfverstiger domsagornas antal etthundrafemtio, skola, i mån sådant erfordras, angränsande domsagor, som hafva minsta folkmängd, förenas, två och två, till en valkrets.

3. I stad, hvars folkmängd uppgår till eller öfverstiger en sjuttiofemtedel af folkmängden i rikets alla städer, väljes efter stadens folkmängd en riksdagsman för hvarje fullt tal, motsvarande en sjuttiofemtedel af städernas folkmängd. Städer med mindre folkmängd än nu är sagdt ordnas, så vidt lämpligen ske kan länsvis, i så många valkretsar, som med iakttagande af att hvardera utser en riksdagsman, erfordras för uppnående af det i mom. 1 föreskrifna antal riksdagsmän för städerna.

4. Indelningen af omförmälda valkretsar så ock riksdagsmännens antal för hvar och en af de städer, hvilkas folkmängd berättigar dem att utan förening med annan stad välja riksdagsman, bestämmes, efter ofvan angifna grunder hvart nionde år af Konungen. Den ordning, som sålunda fastställes, vinner tillämpning vid de val, hvilka näst derefter enligt § 15 mom. 1 skola ega rum. Köping eller annat samhälle, som erhåller stadsprivilegier, räknas i fråga om riksdagsmannaval fortfarande till landet till dess ny valkretsindelning varder fastställd.

Stockholm den 25 januari 1890.

Carl Carlson Bonde.